№ 75. 1862.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 24 Junij.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Editie van maandag avond 8 ure.

De burgemeester en wethouders van Vlissingen maken bekend, dat bij de op den 11 december 1849 plaats gehad hebbende uitloting van obligatiën van de gevestigde schuld dezer gemeente, tot aflossing in dit jaar zijn aangewezen de obligatiën:

A folio 39, A fol. 46 en A fol. 587, ieder van f 1000; B fol. 23, ad f 800; L fol. 27 ad f 200.

Welke dus met 1 julij aanstaande bij den gemeente-ontvanger behooren te worden ingewisseld tegen 2½ per cents Nationale werkelijke schuld, overeenkomstig het plan van uitloting.

Vlissingen, den 21 junij 1862.

De burgemeester en wethouders voornoemd,
J. W. CALLENFELS.
De secretaris,
P. FORBES WELS.

Burgemeester en wethouders van Veere brengen ter kennis, dat de **Kermis** in deze gemeente zal aanvangen den 14 julij a. s. en eindigen den 19 daaraanvolgende. Tot verkrijging van standplaatsen zal men zich behooren aan te melden bij den marktmeester, voor 10 julij a. s. Brieven franko.

Burgemeester en wethouders voornoemd,
SNIJDER. burgemeester.
J. P. VAN DEN HEUVEL, sekretaris.

BINNENLAND.

Middelburg 24 Junij.

Het XVIIe *Nederlandsch* landbuishoudkundig kongres is afgeloopen. Op het oogenblik dat wij deze regelen schrijven zijn de meeste leden die van elders ter bijwoning waren opgekomen, reeds huiswaarts gekeerd en hebben ook de feestvieringen een einde genomen. Van een en ander moeten wij echter onzen lezers nog verslag geven.

De punten welke nog in de algemeene vergadering van vrijdag werden behandeld, na de in ons vorig nommer medegedeelde, waren hoofdzakelijk de volgende:

De voorzitter brengt rapport uit van het verrigte in de 3e afdeeling, waarvan hij voorzitter was, en deelt de daar gedane *voorstellen mede.*

In de eerste plaats wordt de wenschelijkheid aangevoerd dat men, nu de rijks-kommissie voor statistiek is opgeheven, pogingen aanwende om weder eene zoodanige kommissie tot stand te brengen. Daar de voorzitter vroeger deel uitmaakte van de ontbonden kommissie kan hij van zijne zijde niet zoo zeer aandringen op die aangelegenheid, en daarom neemt op zijne uitnoodiging de heer Boeke uit Groningen het woord. Deze wijst in het kort op het hooge belang eener kommissie voor statistiek en stelt voor om bij de regering stappen te doen ten einde de noodige fondsen voor eene nieuwe kommissie op *de volgende begrooting weder worden uitgetrokken.*

Ten gevolge van een en ander is besloten een adres in dien geest aan de regering op te zenden, door het bestuur van het kongres geteekend.

Daar men in de 3e en 4e afdeeling tot het resultaat is gekomen dat er geen tijd is geweest om de rapporten betreffende Indië tijdig in te zenden, is besloten het programma voor de koloniën te remitteren aan het kongresbestuur te Leeuwarden, en de belangrijke rapporten in het verslag op te nemen.

De uitslag van het verhandelde in de afdeelingen omtrent de tienden is geweest dat men meende niet bij de regering te *moeten aandringen op verandering van het beginsel van het* aanhangige wetsontwerp, maar wel den wensch te kennen te geven dat eenige bezwarende bepalingen daaruit worden genomen, zoo als onder meerder de bepalingen omtrent de hypotheek welke in die wet voorkomen, opdat de tiendpligtigen niet zouden worden afgeschrikt hun afkoop te beproeven. Voorts is het tweede artikel van het ontwerp (betreffende de bloktienden) uitvoerig in de afdeelingen besproken en algemeen afgekeurd.

Na deze mededeeling is voorgesteld en besloten dat een kort adres aan de tweede kamer door het kongres zal worden *aangeboden, waarin zal gewezen worden op het besprokene,* en aangedrongen dat het ontwerp, behoudens die wijzigingen, tot wet worde gemaakt. — Op ontvangen uitnoodiging hebben de heeren mr. J. van der Leeuw uit Amersfoort en I. G. J. van den Bosch uit Kattendijke zich met de redaktie belast.

Nog wordt berigt dat het tiendverbond is tot stand gekomen en dat het bestuur bestaat uit vijf leden, gekozen uit de vijf provinciën welke het meest den druk der tienden gevoelen. Hiertoe zijn gekozen: in de provincie Zeeland, de heer I. G. J. van den Bosch; in de provincie Utrecht mr. J. van der Leeuw; in de provincie Gelderland mr. D. van Meurs; *in de provincie Overijssel mr. B. W. A. E. baron Sloet tot* Oldhuis, terwijl voor de provincie Noord-Brabant nog niemand is gevonden, maar waartoe men zich in korrespondentie zal stellen met de Maatschappij van landbouw in Noord-Brabant. De voorzitter merkt hierbij nog op dat het tiendverbond niet gerigt is tegen de tiendheffing maar tegen de tienden.

Ten slotte worden de leden uitgenoodigd zaturdag avond ten half acht ure zich in de koncertzaal te vereenigen, waar het kongres zal worden gesloten.

Aan die uitnoodiging is door velen gevolg gegeven. Zaturdag *avond omstreeks acht ure opende de voorzitter* de laatste bijeenkomst. Volgens zijne verzekering behoorde onder het vele belangrijke van het 17e nederlandsch landhuishoudkundig kongres niet het minst het bezoek dien dag door een groot aantal leden aan den Wilhelminapolder gebragt. De bezigtiging van dien polder heeft geleerd dat hij het uitgelezenste plekje van vergevorderden landbouw in Nederland is. De verwachtingen, hoezeer reeds hoog gespannen, zijn bij die bezigtiging verre overtroffen en de voorzitter meent dat men Zeeland moet geluk wenschen met zulken overschoonen landbouw, waarvan de bekendheid voor Nederland heilzame *gevolgen hebben kan. Maar bij de herinnering aan het gebragt* bezoek, kan hij ook niet nalaten melding te maken van de uitstekend beleefde en voorkomende wijze waarop de direkteur van den Wilhelminapolder de bezoekers ontving, en hij stelt voor om den heer I. G. J. van den Bosch den gezamenlijken dank van alle kongresleden toe te brengen, welk voorstel door de aanwezigen levendig wordt toegejuicht. — Nog deelt de voorzitter mede dat het bestuur, ten einde de aandacht meer op dien polder te vestigen, den heer W. C. H. Staring heeft verzocht eene korte beschrijving er van te geven, welke in het verslag zal worden opgenomen, aan welk verzoek de heer Sta*ring, tot genoegen der vergadering, zal voldoen.*

Alsnu overgaande tot het afdoen van een paar punten welke nog ter behandeling zijn overgebleven, wordt aan de orde gesteld het voorstel van den heer Amersfoordt, om het kongres voortaan in augustus te houden in plaats van in junij. De hoofdreden daartoe is dat men dan in de gelegenheid zou zijn om eerst de tentoonstelling van landbouw in Engeland te bezoeken en daarvan op het kongres melding te maken.

De voorzitter herinnert dat bij vorige kongressen meermalen is gesproken over het tijdstip waarop zij behooren gehouden te worden, *en altijd heeft daaromtrent verschil van meening* bestaan. Ieder gaf steeds de voorkeur aan dien tijd waarop hij het beste kon, — een egoïsme dat billijk is omdat het ontsproot uit de zucht om bij het kongres tegenwoordig te zijn. Men besloot voortaan het kongres op den tweeden dingsdag in junij te houden; dan zijn de dagen het langst en de veldgewassen nog op het land. Dat gevoelen wordt nog door het bestuur gedeeld, en het meent dat de reden, door den heer Amersfoordt aangevoerd, niet voldoende is om van tijdstip te veranderen. De vergaderingen in Engeland hebben gewoonlijk vroeg in het jaar plaats; en in augustus zijn de dagen kort *voor de werkzaamheden, de veldgewassen meest* van den akker en de avonden niet meer zoo geschikt voor feestvieringen als die, welke hier, niettegenstaande het ongunstige weder, hebben plaats gehad. Het bestuur stelt daarom voor, den derden dingsdag in junij vast te stellen.

Alvorens hiertoe wordt besloten vraagt de heer J. Boeke het woord, als vertegenwoordiger van den heer Amersfoordt, die naar Engeland is vertrokken. Vooraf echter rigt hij persoonlijk de vraag tot den voorzitter of het niet aangenaam, belangrijk en voor den landbouw nuttig zou zijn om het op de boot genomen besluit bij den terugkeer van den Wilhelminapolder aan deze vergadering kenbaar te maken. Bij allen eerbied welke hij voor geheimhouding heeft, gelooft hij dat het bedoeld besluit, met zoo veel geestdrift genomen, voor den heer van den Bosch niet geheim zal blijven. En juist om de blaam van lauwheid, die op de landbouwers rust maar gebleken is hier niet te bestaan, te logenstraffen zou hij vermelding van het besluit en de openbaarmaking er van wenschelijk achten.

Na het door den heer Boeke aangevoerde, heeft het bestuur geen bezwaar om het genomen besluit, hetwelk alleen betrekking heeft op leden die den togt naar den polder hebben medegemaakt, bekend te maken. Het betreft het aanbieden eener gedachtenis aan den heer van den Bosch aan het gebragt bezoek, bestaande in een album met de fotografische afbeeldingen, voorzien met de handteekeningen van alle bezoekers, welke fotografiën zullen worden gezonden, aan den heer van Rees Moorrees, lid van het kongres, in het Willemspark te 's Hage. — De mededeeling van dit besluit wordt door de vergadering toegejuicht.

Voorts wijst de heer Boeke op het voorstel van den heer Amersfoordt. Volgens hem heeft deze niet zoo bepaald aangedrongen op het houden van het kongres in de maand augustus als wel om dat te doen plaats hebben na afloop der tentoonstellingen van landbouw in Engeland. Die tentoonstellingen, de hefboomen waardoor de engelsche landbouw zoo zeer is gestegen, werden tot nog toe te weinig door de hollanders bezocht. De tentoonstelling van dit jaar zal door meer nederlanders dan gewoonlijk worden bijgewoond en als uitvloeisel daarvan zal menigeen ook welligt een volgend jaar daarheen gaan, waarop de heer Amersfoordt bij zijn voorstel ook het oog heeft gehad. Daar dit voorstel niet schijnt te kunnen worden aangenomen, zou spreker gaarne den tweeden dingsdag in julij in plaats van den derden dingsdag in junij zien vastgesteld.

Hierop merkt de voorzitter aan dat in julij de vergaderingen plaats hebben van de provinciale staten, waarvan vele leden landbouwers zijn die dus daardoor zouden worden bemoeijelijkt in de bijwoning van het kongres. Daar het getal leden die naar Engeland gaan in de eerste jaren zeker wel uiterst beperkt zal zijn, gelooft hij dat het bezoek aan de engelsche landbouw-tentoonstellingen geene genoegzame reden is om af te wijken van den genomen maatregel. Daarbij komt nog dat men in Friesland er op gerekend heeft dat het kongres op den gewonen tijd zou plaats hebben, zoo dat het welligt moeijelijkheden zou kunnen opleveren om het tijdstip te veranderen zonder het bestuur van Leeuwarden daarin te kennen. — Wordt mitsdien besloten het aangenomen tijdstip te behouden.

Een ander voorstel des heeren Amersfoordt doet de voorzitter kennen als bestaande in *de opdragt* der leiding van het kongres aan de landbouwmaatschappijen, en tevens in de uitnoodiging van de Koninklijke maatschappij van landbouw om de haar ten dienste staande middelen beschikbaar te stellen voor de kongressen. Voor het eerste deel van dit voorstel ziet de voorzitter geen behoefte, te meer daar het kongres daardoor ondergeschikt zou worden gemaakt aan de landbouwmaatschappijen en de kongressen zouden ophouden te bestaan. Daarenboven kan men over die maatschappijen niet beschikken en zou het nog al eenige moeite hebben haar alle te vragen of zij de leiding op zich zouden willen nemen; de kongressen *oefenen op de landbouwmaatschappijen* blijkbaar een goeden invloed uit, even als deze op de kongressen, zoo dat het niet gewenscht is in dezen stand van zaken verandering te brengen.

Wat aangaat het tweede deel van het voorstel van den heer Amersfoordt, zegt de voorzitter juist vernomen te hebben dat het gemeentebestuur van Leeuwarden (volgens de verbetering van den heer Beijma: de Friesche maatschappij van landbouw) zich reeds met genoemd doel tot de Koninklijke maatschappij van landbouw heeft gewend. — Ten slotte is besloten het voorstel niet aan te nemen.

De heer F. Nagtglas, *het woord gevraagd en bekomen hebbende,* gelooft dat menigeen, toen er sprake was van het aanbieden van het soevenir aan den heer van den Bosch, dezen zal benijd hebben — voor zoo ver op een zoo genoegelijken togt ijverzucht kon bestaan — daar hij op die wijze zal in het bezit komen van het portret van den voorzitter van het kongres, die bij velen reeds uit zijne geschriften bekend was en die men nu persoonlijk heeft leeren kennen en hoogschatten. Hij geeft daarom het kongres in bedenking om den voorzitter uit te noodigen zijn portret, door tusschenkomst van het bestuur, voor de leden van het kongres beschikbaar te stellen. — *Dit voorstel wordt met levendige applaus begroet.*

De voorzitter zegt getroffen te zijn over den bijval dien het voorstel van den heer Nagtglas in de vergadering mogt verwerven. Hoezeer hij om vele redenen liever had gehad dat het niet gedaan ware, wil hij echter aan het uitgedrukt verlangen der vergadering trachten te voldoen, welke toezegging met ingenomenheid wordt aangehoord.

De heer T. Borgesius verklaart met groot genoegen de gehouden tentoonstelling van de Maatschappij van landbouw en veeteelt alhier te hebben bezigtigd, waarvoor hij haar dank wenscht te zien toegebragt. Nergens heeft hij eene zooda*nige expositie van schapen gezien en hij stelt voor het kon*gresbestuur te Leeuwarden uit te noodigen tot het houden van tentoonstellingen van de verschillende veerassen in Nederland.

Hierop antwoordt de voorzitter dat het kongres zeker dank brengt aan de Zeeuwsche maatschappij van landbouw, en het doet hem genoegen het voorstel daartoe te hebben gehoord. Bij den dank der vergadering, die zich in luide toejuichingen kennen doet, voegt hij den wensch dat die maatschappij steeds moge voortgaan om de belangen van den landbouw te behartigen. De tentoonstelling van schapen is uitgegaan van het bestuur van *het kongres. Dit bestuur heeft gemeend het voor*oordeel te moeten voorbijzien dat er tegenwoordig tegen het houden van schapen bestaat, vooral blijkbaar in het graafschap Zutphen en in Twente. De schoone verzameling schapen is men verschuldigd aan den waardigen sekretaris, mr. G. N. de Stoppelaar, die zijne zeer vele moeiten met goeden uitslag mogt bekroond zien. Hij stelt voor hem daarvoor, alsmede voor zijne vele andere verrigte werkzaamheden, den dank der vergadering toe te brengen, waartoe bij akklamatie wordt besloten. Voor het overige zal de wensch van den heer Borgesius aan het kongresbestuur te Leeuwarden worden te kennen gegeven.

En hiermede is, volgens den voorzitter, de taak van het 17e nederlandsch landhuishoudkundig kongres besloten. Het bestuur brengt den vurigsten dank voor de talrijke opkomst en de wetenschappelijke medewerking der leden, waardoor dit kongres zoo luisterrijk aan zijn doel heeft beantwoord; het bestuur brengt zijn dank voor de ondervondene groote welwillendheid. „Dit kongres — zegt de voorzitter — heeft getoond dat het geen ijdel woord is geweest hetwelk ik sprak bij

de opening, dat er een kameraadschap onder de nederlandsche landhuishoudkundigen is ontstaan. Welnu, kameraden! we roepen u het vaarwel toe en hopen dat God ons de gunst verleene van in gezondheid en met de zelfde belangstelling in den nederlandschen landbouw elkander op het volgend kongres te ontmoeten!"

De heer van der Baan, gedachtig aan de spreuk: Goed rond, goed zeeuwsch, wenscht dank te brengen niet alleen aan den voorzitter voor de uitstekende wijze waarop hij het kongres heeft geleid, en aan de overige leden van het bestuur, maar aan het gemeentebestuur en de ingezetenen van Middelburg, die het aangename aan het nuttige hebben gepaard.

Volgens den heer Boeke moet steeds in alle zaken de vorm worden in acht genomen: op alle vroegere kongressen was het de gewoonte dat de vergadering openlijk dank bragt aan het bestuur; de door het voorstel van den heer Nagtglas gewijzigde vorm schijnt bij de vergadering bijval te hebben gevonden; doch hij stelt voor het hechtste bewijs van dankbaarheid aan het bestuur te geven door allen, zoo als men ter vergadering tegenwoordig is, het volgend jaar te Leeuwarden te komen.

Na hierop van verschillende zijden blijken van instemming te hebben gegeven is de vergadering ten kwartier voor 9 ure gescheiden.

Aan het gemeenschappelijk diner van ll. vrijdag waarvan wij reeds met een enkel woord hebben gesproken namen meer dan 200 leden deel. Natuurlijk ontbrak het hier niet aan feestvreugde en aan toasten met geestdrift uitgesproken en met opgewondenheid toegejuicht. Ook deze bijeenkomst zal, althans tot bevordering van kameraadschap, zeer vruchtbaar zijn geweest.

Het koncert op het Molenwater, waarvoor vele toebereidselen waren gemaakt, is nagenoeg geheel mislukt. Een ruim terrein vóór den schouwburg, afgesloten ten dienste der kongresleden met hunne dames, was met vlaggen versierd, eene eenvoudige illuminatie was ontstoken, het muziekkorps der te Utrecht in garnizoen liggende veld-artillerie had de plaats onder de muziektent reeds ingenomen, maar de bezoekers bleven ontbreken. Slechts zeer enkele dames en heeren waagden het, zich aan het gure weder en den aanhoudenden regen bloot te stellen. Gunstiger lot viel aan het gisteren avond op de buitenplaats Westhove gegeven koncert ten deel. Ook toen had het regenachtige weder velen van een reeds lang beraamd plan tot een uitstapje naar Domburg terug gehouden, maar zij die zich daardoor niet hadden laten afschrikken werden door het genot van heerlijke muziek voor hunne volharding beloond. In den loop van den avond hield de regen op waardoor zij, die zich te Domburg aan een gezellig souper hadden vereenigd, werden genoopt eerst vrij laat in den nacht den terugtogt aan te nemen.

Terwijl alzoo de avondfeesten door het ongunstige weder slechts gedeeltelijk aan de verwachting konden beantwoorden, had er zaturdag morgen een togt plaats die aller aangenaamst en belangrijk kan genoemd worden. Ruim een 150 tal kongresleden vertrokken per stoomboot naar den Wilhelminapolder, waar de heer I. G. J. van den Bosch de bezoekers met de meeste bereidwilligheid ontving. In 26 rijtuigen, welke aan het Katsche veer gereed stonden, deed het gezelschap een toer door den polder die door den voorzitter van het kongres teregt genoemd is een model voor den landbouw.

De heer van den Bosch, die niets verzuimd had wat tot nut of genoegen strekken kon, had aan elken bezoeker eene gedrukte handleiding doen uitreiken waarin op het merkwaardigste de aandacht werd gevestigd; bovendien waren op het land hier en daar opschriften geplaatst om de aanwijzing zoo veel mogelijk volledig te maken.

De uitgestrekte weilanden, met voortreffelijk vee gevuld, de rijke te velde staande oogst, de werkzaamheden van het droogleggen waarmede men bezig was, de belangrijke verzameling van de nieuwste landbouwwerktuigen, dat alles trok om het zeerst de aandacht en niet het minst die der bezoekers uit andere provinciën, welke dan ook hunne opgetogenheid over de vruchtbare streek, nog geen vijftig jaren geleden aan de zee ontwoekerd, en over de wijze van bebouwing in dezen polder ingevoerd, niet onderdrukten.

Uiterst voldaan kwamen allen des avonds in Middelburg terug, en geen wonder dat de mededeeling van den voorzitter, betreffende de hulde der kongresleden aan den heer van den Bosch te brengen — waarvan wij hierboven in ons verslag der laatste bijeenkomst van het kongres melding maakten — met onbeschrijfelijke geestdrift werd begroet. De togt naar den Wilhelminapolder zal zeker voor menigeen onvergetelijk zijn, en bij velen de overtuiging hebben doen veld winnen dat in menige streek van Zeeland de landbouw voor grooten vooruitgang vatbaar is.

En thans, nu het XVIIe landhuishoudkundig kongres geëindigd is, rijst onwillekeurig bij menigeen de vraag op, of het dat nut zal opleveren 't welk men er van verwachtte. Het antwoord op die vraag is natuurlijk geheel afhankelijk van de verwachting die ieder in het bijzonder zich heeft voorgespiegeld. Wie van meening is oogenblikkelijk belangrijke uitkomsten te zullen waarnemen, zal zich zeker weldra teleurgesteld zien. Geen eisch is buitensporiger dan van alles wat in de eerste plaats tot het gebied van den geest behoort dadelijk zigtbare resultaten te verlangen. Maar door hen, die gematigder in hunne eischen zijn, die weten dat wisseling van denkbeelden overtuigingen doet geboren worden die, eerst het eigendom van enkelen, slechts langzaam zich verbreiden, langzamer nog in handelingen hunne vruchten te aanschouwen geven, door dezen zullen de dagen van 17 tot 21 junij op de juiste waarde worden geschat.

Hiermede eindigen wij ons algemeen verslag. Later vinden wij welligt gelegenheid om op het een of ander punt in het bijzonder terug te komen.

Wij herinneren onzen lezers dat morgen de herstemming moet plaats hebben tusschen de heeren mr. W. Ph. Vis en mr. S. baron van Heemstra, ter verkiezing van een lid voor de tweede kamer der staten generaal.

De gemeenteraad alhier zal woensdag namiddag, ten half twee ure, eene openbare zitting houden, ter behandeling eener missive van de heeren Robbé & co., wegens het gas-kontrakt.

In eene door de Maatschappij tot Nut van 't algemeen gehoudene vergadering is besloten aan eenige ingezetenen van Westkapelle een getuigschrift uit te reiken wegens hun gehouden gedrag bij het redden der schipbreukelingen van de engelsche brik Rokeby die den 2 november ll. aldaar is gestrand.

De eerste kamer is ll. zaturdag, na aanneming van eenige wetsontwerpen, tot nadere bijeenroeping gescheiden. Vermoedelijk zal zij in dit zittingjaar nog slechts voor zeer korten tijd worden opgeroepen.

De verslagen der zittingen van de laatste dagen deelen wij in een bij dit nommer behoorend bijvoegsel mede, waarin wij ook hebben opgenomen de verslagen van de zittingen der tweede kamer van woensdag, vrijdag en zaturdag. Van de laatste verdient vooral de aandacht hetgeen betrekking heeft op de beraadslaging over het wetsontwerp tot herziening van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer. De diskussiën over dat ontwerp zijn in de zitting van heden voortgezet en gevorderd tot de artikelen onder letter S vermeld

---

De wetsontwerpen, welke de geneeskundige belangen betreffen zijn thans bij de tweede kamer ingediend. Zij bestaan uit de regeling 1. van het geneeskundig staatstoezigt; 2. der voorwaarden ter verkrijging der bevoegdheid van geneeskundige, apotheker, hulp-apotheker en vroedvrouw; 3. der uitoefening van de geneeskunst; 4. van de uitoefening van de artsenijbereidkunst.

Heden kunnen wij daarvan nog slechts de hoofdtrekken mededeelen.

In het eerste ontwerp leest men dat het geneeskundig staatstoezigt wordt opgedragen aan *a.* inspekteurs en adjunkt-inspekteurs; *b.* geneeskundige raden. Des noods worden voor eenig onderzoek van het geneeskundig staatstoezigt tijdelijk of voortdurend bijzondere inspekteurs aangesteld.

De geneeskundige ambtenaren genieten eene vaste bezoldiging en vergoeding van bureau-, reis- en verblijfkosten uit 's lands kas. Deze bekleeden zonder toestemming geene andere bediening en oefenen de geneeskunst niet uit.

In het tweede ontwerp wordt in artt. 1 en 2 de bevoegdheid tot uitoefening der geneeskunst, der doctoren in de genees-, heel- en verloskunde en der officieren van gezondheid der zee- en landmagt omschreven. In art. 3 en 4 leest men: bevoegd tot uitoefening der geneeskunst, in haren geheelen omvang en in het geheele rijk, zijn zij die op de hierna volgende wijze den graad van genees-, heel- en vroedmeester verkregen hebben. De graad van genees-, heel- en vroedmeester wordt verkregen ten gevolge van *a.* een natuurkundig en *b.* een geneeskundig examen.

Voorts wordt de bevoegdheid van hulp-apotheker niet verkregen dan na aflegging van een natuurkundig examen, terwijl om de bevoegdheid als apotheker te verkrijgen eene hoogere theoretische en praktische kennis gevorderd wordt.

Eindelijk wordt ook van de vroedvrouw een theoretisch en praktisch examen in de verloskunde vereischt.

De bovengenoemde examens, uitgezonderd dat voor vroedvrouw, worden twee maal des jaars afgenomen door rijkskommissiën.

In art. 20 der overgangsbepalingen leest men: het examen van hen, die bij de invoering dezer wet bevoegd zijn tot de uitoefening van eenig deel der geneeskunst en die deze bevoegdheid wenschen uit te breiden, strekt zich uit over die gedeelten welke hun ontbreken.

Zij leggen dat examen af voor de rijkskommissie enz.

In het ontwerp van wet regelende de uitoefening der geneeskunst vindt men onder anderen eene bepaling, dat alleen de bevoegde geneeskundige in het openbaar een geneesmiddel tegen eene ziekte mag aanbevelen, of aankondigen dat hij de geneeskunst uitoefent.

Eindelijk in het ontwerp regelende de uitoefening der artsenijbereidkunst leest men in art. 11: de apotheker mag bij de aankondiging, dat een geneesmiddel bij hem verkrijgbaar is, en bij het afleveren daarvan geene aanwijzing hoegenaamd voegen van den ziekelijken toestand, tot genezing waarvan het geneesmiddel geacht wordt te dienen of gebruikt wordt.

Een ongedagteekend regeringstelegram, waarschijnlijk van den 15 mei, luidt: „Goede tijdingen van Bandjermasing. Doodtijding van den Ferdana Mantri. Voor het overige niets nieuws."

Jl. vrijdag is te Leiden tot doctor in de regten bevorderd, jonkhr. mr. W. C. de Jonge, geboren te Middelburg, na verdediging van een akademisch proefschrift over de vraag: Kunnen buitenlandsche naamlooze vennootschappen in Nederland in regten optreden.

---

* Uit Vlissingen wordt ons het volgende gemeld:

„Het schoolgebouw voor on- en minvermogenden, tevens ingerigt voor teekenschool, is ll. zaturdag op plegtige wijze ingewijd.

„De burgemeester en de leden van den raad, de inspekteur van het lager onderwijs in deze provincie, de schoolopziener in het eerste schooldistrikt, de plaatselijke schoolkommissie, de heer G. Baert, oud lid dier kommissie, de onderwijzers der openbare scholen in deze gemeente en eenige belangstellenden waren daarbij tegenwoordig.

„Nadat door een aanzienlijk getal schoolkinderen een toepasselijk lied gezongen was, nam de gemeente-bouwmeester, onder wiens leiding en toezigt dit gebouw, volgens door hem ontworpen plan, heeft plaats gehad, het woord, en schetste in korte trekken de oprigting en voltooijing dezer nieuwe stichting. Hij bedankte den aanwezigen aannemer, den heer C. de Wolff alhier, voor den ijver en de medewerking door hem betoond, om de voltooijing zoo tot aller genoegen te doen slagen en eindigde met den wensch, dat, gelijk voor het materiëel belang der onvermogenden in deze gemeente zorg gedragen werd, ook hunne zedelijke vorming, door het onderwijs dat voor hen in deze school te verkrijgen is, zou bevorderd worden.

„Deze toespraak werd door den burgemeester beantwoord, die hulde bragt aan de bekwaamheden van den architekt, gebleken uit de oprigting van dit gebouw, waarbij, behoudens eenige wijzigingen, geheel zijn plan gevolgd is geworden, en welk gebouw uitmunt in doeltreffendheid en een sieraad is voor deze gemeente. Ook hij sprak de hoop uit dat het zaad hier in de harten der kinderen gestrooid, wortel mogt schieten, opwassen en rijke vruchten geven, opdat zij brave menschen en nuttige leden der maatschappij zouden worden.

„Achtereenvolgens werd nog het woord gevoerd door den heer H. P. Winkelman, sekretaris der plaatselijke schoolkommissie, den inspekteur van het lager onderwijs en den schoolopziener, die allen de geschiktheid en sierlijkheid van het gebouw prezen, en het hoog belang van het openbaar onderwijs op toepasselijke wijze bespraken. Door den heer Winkelman werd daarbij voorgedragen een kort, doch belangrijk geschiedkundig overzigt van den toestand van het onderwijs in deze gemeente in vroegere eeuwen, en over de verbeteringen die daarin van tijd tot tijd gebragt zijn, terwijl de inspekteur van het lager onderwijs o. a. zeide, dat in de eerste plaats deze gemeente zich onderscheidde door hare verordeningen op het lager onderwijs, waardoor men bewees dat de tegenwoordige wet alhier goed begrepen en toegepast werd.

„Ook de hoofdonderwijzer, de heer R. Scherer, besprak nog met een enkel woord deze belangrijke zaak en besloot met de verzekering dat hij van de hem geschonken gaven een ijverig gebruik zou maken om de hem toevertrouwde kinderen tot nuttige burgers op te leiden.

„De plegtigheid werd alsnu besloten met een danklied, door de kinderen gezongen, die daarna op eenige ververschingen werden onthaald, waarmede zij in vrolijke stemming den namiddag doorbragten."

---

* Het heeft H. M. de koningin weder behaagd op haren jaardag aan de brei- en naaischool voor minvermogenden te Axel, als beschermvrouw, de aanzienlijke gift van honderd gulden te schenken.

Jl. donderdag heeft de arrondissements regtbank te Amsterdam uitspraak gedaan in de zaak van J. A. Hinsbeek, vroeger kassier-generaal bij de Nederlandsche bank, voortvlugtig, beklaagd als zou hij, tijdens hij in opgemelde betrekking, tegen genot eener jaarwedde van f 5000, eene toelage van f 1200 en vrije woning in dienst was, van gemelde inrigting, ten hare nadeele arglistig hebben ontvreemd en zich toegeëigend eene som van f 233,500. De regtbank heeft den beschuldigde schuldig verklaard aan diefstal in dienstbaarheid, en veroordeelde hem bij verstek tot eene korrektionele gevangenisstraf voor den tijd van vijf jaren.

Een neef van den beklaagde, F. J. Hinsbeek, die als getuige was opgeroepen en niet verscheen, is veroordeeld tot eene geldboete van f 25.

In de woensdag gehouden vergadering van het departement Groningen der Nederlandsche maatschappij tot bevordering van nijverheid is besloten het hoofdbestuur te verzoeken aan alle departementen eene beoordeeling te vragen van het ontwerp van wet op het middelbaar onderwijs.

Voor de tweede reeks der stedelijke leening te Utrecht groot f 800,000, is ingeschreven voor f 4,731,000.

Bij voortduring wordt de verzending van nieuwe aardappelen naar Engeland op groote schaal voortgezet, zoo zelfs dat volle ladingen door plaatsgebrek op de verschillende stoombooten moeten worden geweigerd. De jl. woensdag avond van Rotterdam naar Hull vertrokken stoomboot Ocean queen was bijna geheel met aardappelen in manden beladen. Niettegenstaande deze ruime verzending dalen toch de prijzen dagelijks.

Benoemingen en besluiten.

MINISTERIËLE DEPARTEMENTEN. Eervol ontslag verleend met 1 julij a. s. aan mr. W. van der Jagt, als adjunkt-kommies bij het departement van binnenlandsche zaken.

EEREDIENST. Benoemd tot administrateur voor de zaken der hervormde en andere eerediensten behalve die der roomsch-katholieke, dr. H. J. Spijker, thans predikant bij de nederduitsche hervormde gemeente te Amsterdam.

Eervol ontslag verleend aan den heer A. van Heel, uit zijne betrekking van sekretaris-generaal bij het opgeheven departement voor de zaken der hervormde en andere eerediensten behalve die der roomsch-katholieke, alsmede aan de heeren J. F. C. Leers en mr. J. J. Bergsma, th. dr., kommiezen, en den heer W. F. Keizer, adjunkt-kommies, en A. Appo, kamerbewaarder en konsierge bij evengemeld departement.

MARINE. Met 1 julij den inspekteur van administratie bij de marine J. E. Kempe en den kapitein der 1e klasse bij het korps mariniers P. A. Leupe, ter zake van langdurige dienst op pensioen gesteld, voor den eerstgenoemde ten bedrage van f 1500 en voor den tweede ten bedrage van f 1073.

Benoemd tot adviseur bij het departement van marine de inspekteur van administratie J. E. Kempe, buiten bezwaar van 's rijks schatkist.

Toegekend aan den kapitein der 1e klasse P. A. Leupe den rang van majoor.

Voorts zijn, met ingang van 1 dezer bevorderd: tot schout bij nacht de kapitein ter zee R. van Voss; tot kapitein ter zee de kapitein-luitenant ter zee A. F. Siedenburg; tot kapitein-luitenant ter zee de luitenant ter zee der 1e klasse J. M. de Jongh; tot luitenant ter zee der 1e klasse de luitenants ter zee der 2e klasse J. A. E. Dinaux, A. F. R. E. baron van [illegible]

Haersolte van den Doorn en jhr. T. L. Brantsen; bij het korps mariniers: tot kapitein der 1e klasse de kapitein der 2e klasse J. J. Soer; tot kapitein der 2e klasse de 1e luitenant J. P. H. Besseler; tot 1e luitenant de 2e luitenant M. C. Koning; tot inspekteurs van administratie, bij keuze, de officieren van administratie der 1e klasse J. A. L. den Ouden; tot officier van administratie der 1e klasse de officier van administratie der 2e klasse C. H. P. de Jonge; en tot officieren van administratie der 2e klasse de officieren van administratie der 3e klasse H. J. van Haaften Cluwen en J. C. Coops.

BELASTINGEN. Benoemd *tot ontvanger der direkte belastingen*, in- en uitgaande regten en akcijnsen te Makkum c. a. de heer D. L. Heinsius, thans ontvanger der direkte belastingen en akcijnsen te Hyum.

Marine en leger.

Zr. Ms. schroefstoomschip de Amstel, onder bevel van den luitenant ter zee van de 1e klasse G. H. Bakker, is in den morgen van den 19 dezer van de reede van Hellevoetsluis naar zee vertrokken, ter opvolging zijner bestemming naar de West-Indien.

Kerk- en schoolnieuws.

Bij de christelijk afgescheidene gemeente te Sluis is voor de tweede maal tot predikant beroepen de heer G. Schevel, thans te Ambt Vollenhoven.

— Jl. vrijdag heeft de kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente te Leiden tot predikant beroepen den heer R. Koopmans van Boekeren, predikant te Harlingen.

*— De twee en dertigste algemeene vergadering van het Genootschap van leeraren aan de nederlandsche gymnasiën, zal gehouden worden in het logement Oud-Leusden bij Amersfoort op woensdag 16 julij a. s., *des morgens* ten 10 ure, onder voorzitting van dr. D. Burger.

— Ll. woensdag avond ten 7 ure zijn de aartsbisschop van Utrecht en de bisschop van Haarlem van hunne reis naar Rome in het vaderland teruggekeerd, en bij den heer Schaepman te Utrecht afgestapt.

Gemengde berigten.

Op een bal bij een der gezanten van het pruissische hof maakte de herstelling der konstitutie van 1831 het onderwerp des gespreks uit van eenige hooggeplaatste personen. Eene daarbij tegenwoordige hofdame, die reeds vrij bejaard was, verklaarde Keur-Hessen voor zeer gelukkig en zeide, „ik zou voor mij zelven ook mijne konstitutie van 1831 wel terug wenschen."— De heer M. Kuytenbrouwer, in de kunstwereld gunstig bekend, heeft den titel van jagtschilder van Z. M. den koning der Nederlanden ontvangen. — Door den bekenden belgischen geschiedschrijver Jer. Kervyn de Lettenhove is onlangs eene belangrijke ontdekking gedaan op letterkundig en historiesch gebied. In de parijsche bibliotheek ontdekte hij, onder de duizenden daar aanwezige manuskripten, de sedert drie eeuwen spoorloos verdwenen gedenkschriften van Karel den Vde., uit het fransch in het portugeesch vertaald.— Een dezer dagen te Bordeaux plaats gehad hebbende brand heeft belangrijke schade in het stadhuis aangerigt; bijna alle archieven zijn vernield, en dit moet als een onherstelbaar verlies worden beschouwd, daar het eene der rijkste en beste verzamelingen van geheel Frankrijk was. De schade wordt op ongeveer 500,000 franks geschat. De registers van den burgerlijken stand schijnen evenwel nog tijdig gered te zijn.— Bij den franschen senaat is ingediend eene petitie in verzen, waarin wordt aangedrongen op weder invoering der „tours", waardoor het te vondeling leggen van kinderen werd vergemakkelijkt. Er worden in Frankrijk jaarlijks 25,000 kinderen te vondeling gelegd en een tiende daarvan worden misdadigers; ook vermeerderen de kindermoorden. De senaat heeft deze petitie aan de ministers van binnenlandsche zaken en justitie toegezonden. — De zaal Ventadour te Parijs, waar thans het Théâtre italien gevestigd is, werd donderdag in openbare veiling, voor den prijs van 2,117,000 franks verkocht. — In de week eindigende 7 dezer is in het gebouw der tentoonstelling te Londen aan entrées een bedrag van 11,174 p. st. 13 sh. ontvangen. In de zelfde week van 1851 beliep dit 13,694 p. st. 2 sh. — Het nieuwe paleis van justitie dat te Brussel wordt opgerigt zal volgens berekening eene oppervlakte van 2½ bunder beslaan en 12½ millioen franken kosten. — Ten behoeve der noodlijdenden door den brand te St. Petersburg heeft de keizer van Rusland 25,000 en de keizerin voor zich zelve en hare kinderen te zamen 29,000 roebels geschonken.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

De mexikaansche expeditie houdt thans de bevolking van Frankrijk bezig en maakt het onderwerp uit van gesprekken en betoogen. De fransche soldaten hebben een verlies geleden en de eer der fransche vlag moet thans ten koste van alles gered worden; met vijftien duizend manschappen en vijftien millioen franken zal men beginnen daartoe de noodige maatregelen te nemen, en te Toulon heerscht sedert eenige dagen reeds groote bedrijvigheid voor de inscheping der versterkingstroepen naar Mexiko. Intusschen worden allerlei geruchten omtrent den treurigen toestand van den generaal Lorencez en zijne troepen in omloop gebragt, welke voor alsnog met even veel zekerheid kunnen aangenomen als ontkend worden. Brieven van het tooneel van den oorlog schijnen al zeer schaars te zijn en terwijl men bij engelsche expeditien van dergelijken aard telkens bijzondere tijdingen of beschouwingen in de dagbladen ziet medegedeeld, is dit bij deze fransche onderneming in Mexiko niet het geval. Welligt zal het keizerlijk goevernement in zijne wijsheid die brieven eerst later aan hunne adressen doen toekomen en aldus — iets wat aan de keizerlijke regering ook in andere omstandigheden niet vreemd is — op groote schaal de rol vervullen van den oostenrijkschen brievenbesteller, wiens handelwijze in het nog niet ontwikkelde Oostenrijk zulke hevige verontwaardiging heeft te weeg gebragt.

Onder de boven bedoelde geruchten die in omloop zijn behoort ook dat het fransche leger zoude verslagen zijn en genoodzaakt om in overhaasten aftogt op Vera-Cruz terug te trekken.

Het etat-major van den generaal Forey, benoemd tot kommandant van het expeditie-korps in Mexiko, bestaat uit den kolonel Dauvergne, de kapiteins d'Ornant, Fabre, Loysel en Warnet en den onder-intendant Schmitz.

Terwijl dus in Frankrijk de publieke opinie van de binnenlandsche aangelegenheden wordt afgeleid en hare aandacht slechts aan Mexiko wijdt, is men in andere staten juist geheel vervuld met de binnenlandsche belangen.

Dezer dagen was het gerucht verspreid dat het italiaansch goevernement deel zou nemen aan de mexikaansche expeditie. Dit gerucht was zelfs zoo algemeen in omloop gebragt dat het eene interpellatie ten gevolge had van den heer Massari in het parlement te Turijn. De heer Ratazzi heeft daarop geantwoord dat de regering nooit een dergelijk plan had opgevat; werd een zoodanig verzoek gedaan dan zou zij handelen in het belang des lands. Mogt men eenigen zamenhang — ook door deze laatste clausule — willen vinden tusschen de wervingen en dit gerucht, en meenen dat het doel der italiaansche regering was om een gedeelte der woelige jongelingschap naar de mexikaansche gewesten te zenden, dan gelooven wij toch dat de tegenstand, die dit in Italië zou ontmoeten zulks onuitvoerbaar zoude maken.

De pruissische regering is nog steeds vervuld met de veel besproken organisatie van het leger en hare houding tegenover de kamer. De oplossing der eerste kwestie zal naar men meent nog verschoven worden tot in de volgende zitting van dit staatsligchaam. De krijgstoebereidselen schijnen volgens veler oordeel meer de binnenlandsche woelingen dan de kwestie van Keurhessen te gelden.

Rusland tracht insgelijks de woelingen op het grondgebied uitgebroken krachtdadig tegen te werken, en heeft in den laatsten tijd alle middelen aangewend om de sympathie van Polen deelachtig te worden, terwijl juist deze ridderlijke natie hare laatste krachten inspant om zich te onttrekken aan den looden schepter van dezen noordschen kolossus. De nieuwe goeverneur van Polen schijnt dit rampzalig gewest genegen te zijn en eenigzins te willen opheffen uit zijne langdurige vernedering; welligt echter dat de geschiedenis van Ruslands despotisme, wier met bloed geschrevene bladzijden iederen vaderlandslievenden pool steeds voor oogen staat, dit onmogelijk zal maken.

Griekenland heeft voor het oogenblik het oproer gedempt maar de regering is daarom noch niet krachtiger geworden. Geen enkel staatsman van naam schijnt de behartiging van 's lands belangen op zich te willen nemen, te midden van de verwarring, waarin zich de administratie bevindt, onderworpen als deze is aan den invloed der koningin, die naar men zegt zelfs bij de zittingen van den ministerraad tegenwoordig *wil wezen*.

De zamenstelling van het nieuw ministerie in Keur-Hessen wordt door een extra nommer van het officiëel dagblad in Kassel bevestigd. Het ministerie bestaat uit den heer Dehnrotfelser, minister van buitenlandsche zaken en financiën, den heer Pfeifer, minister van justitie, den heer Stiernberger, minister van binnenlandsche zaken en den luitenant-*kolonel Osterhauzen, minister van oorlog. In het officiëel* blad wordt tevens gemeld dat de keurvorst de herstelling der konstitutie van 1831 en der kieswet van 1849 heeft goedgekeurd.

Frankrijk.

De diskussiën over het budget in het wetgevend ligchaam zijn van weinig belang *geweest*, daar *de nederlaag van het* fransche leger in Mexiko een ongeloofelijken indruk bij elken franschman heeft te weeg gebragt en aller aandacht bezig houdt. Verscheidene punten en artikelen, die anders, naar men verwachten kon, hevige debatten zouden hebben uitgelokt zijn thans met stilzwijgen voorbij gegaan.

— Even als te Toulouse en te Nimes, hebben ook te Rennes *ongeregeldheden plaats gehad bij de terugkomst des* aartsbisschops. De kreten van „leve monseigneur! leve de paus! leve Frans II!" werden van de eene zijde aangeheven, terwijl men van de andere zijde het „leve de keizer! leve Garibaldi! weg met den paus!" hoorde uiten. Het was dan ook een oorverdoovend gedruisch, even onbesuisd als de geheele pausselijke allocutie en het adres der bisschoppen; *het was als de laatste sissende vuurpijl van het groote vuur*werk der kanonisatie der japansche martelaren.

— De heer Eugène Pelletan is op 19 junij in vrijheid gesteld. Gedurende zijn verblijf in de gevangenis heeft hij een werk geschreven, dat tot titel draagt: „Nieuw Babijlon."

— De fransche regering heeft in de laatste dagen bijna alle spaansche dagbladen in beslag genomen, waarschijnlijk wegens *hunne min gunstige beschouwingen over de mexikaan*sche expeditie. La correspondencia zegt dan ook b. v. omtrent de nederlaag der franschen: „Wij verheugen ons voorzeker, terwijl wij de mexikanen met goed gevolg zien strijden voor hunne onafhankelijkheid, maar wij betreuren ter zelfder tijd het gedrag van het edele Frankrijk, die even verlichte als beschaafde natie, welke in Mexiko goed en bloed gaat opofferen in een oorlog, die nimmer bevredigend kan zijn." Dergelijke medelijden ademende woorden schijnt de keizerlijke regering gaarne aan de bevolking te willen onthouden, om liever met eenige zinsneden van Frankrijks eersten keizer, die nog door opwekkenden kruiddamp omgeven zijn, den oorlogzuchtigen moed op te wekken. In hoeverre of echter door deze en dergelijke maatregelen de franschen langzamerhand in een ietwat chineschen staat van isolement worden gebragt, willen wij thans niet beslissen.

Italië.

Volgens berigten uit Turijn van 20 junij heeft Garibaldi met de genuesche vrijheidsvereeniging gebroken. De ex-dictator heeft op den eisch van zich te verklaren omtrent de partij die hij voortaan volgen zou, zijn ontslag genomen als voorzitter-generaal dier vereeniging.

— De Gazette de Trieste verzekert dat er verschillende werfbureaux zijn ingesteld te Milaan, te Brescia, te Bergamo, te Cremona en in andere plaatsen. De vrijwilligers verkrijgen na hunne aanneming wapenen en iedere week worden zij in kompanjiën verdeeld en doen den eed van getrouwheid aan de over hen aangestelde officiëren. Coccolaglio, Treviglio, Castiglione en Magenta zullen tot vereenigingsplaatsen worden aangewezen. Wat het doel is van dit geheim expiditieplan weet men niet; alleen is het vrij duidelijk dat het goevernement met deze wervingen bekend is, daar de geheele zaak openlijk behandeld wordt.

— Te Rome is men tot de vroegere kalmte teruggekeerd, en de bisschoppen zijn van daar vertrokken. De aanstaande erkenning van Italië door Rusland, dat door Pruissen daarin waarschijnlijk zal gevolgd worden, heeft de bevolking weder met eenige hoop vervuld op eene spoedige bevrijding. Wanneer nu ook het koningrijk Italië door alle de groote mogendheden zal erkend wezen, kan keizer Napoleon verder onder geen voorwendsel Rome door zijne soldaten blijven bezetten, gelijk men meent.

— De geruchten omtrent eene verandering van ministerie worden tegengesproken. Het dagblad L'opinione verzekert echter dat de minister van binnenlandsche zaken zijn ontslag zal indienen.

— Victor Emmanuel heeft door eene eene deputatie uit het parlement het adres ontvangen, ten antwoord strekkende op dat der bisschoppen aan den paus. De koning vermaande bij deze gelegenheid tot eendragt, en verklaarde overigens de zelfde gevoelens aan te kleven als in het adres waren uitgedrukt.

BETALING VAN COUPONS.

De coupons der certificaten 5 pct. Russische inschrijving in zilver, uitgegeven door het algemeen kantoor van administratie, onder direktie van Stadnitski & van Heukelom, en vervallen 1 *maart* 1862, *worden betaald met* f 20,47.

HANDELSBERIGTEN.

Meekrapprijzen.

ROTTERDAM 23 junij. Bij eene flaauwe stemming bleven de prijzen onveranderd.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 23 junij. Tarwe en gerst f 5 hooger. Raapolie op zes weken f 48¼. Lijnolie op zes weken f 42¼.

ROTTERDAM 23 junij. Tarwe en wit zaad 30, rogge en haver 20 en boekweit 10 cent hooger.

AXEL 21 junij. Tarwe f 10,25 a f 11,20; Rogge f 7,75 a f 8,20; Wintergerst f 5,60 a f 5,85; Zomer dito f 4,55 a f 4,85; Haver f 3,45 a f 3,85; Paardenboonen f 7,25 a f 7,45; Boekweit f 7,— a f 7,30.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 23 junij.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	63⅛
	dito Nationale dito	3	„	—
	dito dito dito	4	„	98⅝
	Aand. Handelmaatschappij . . .	4½	„	137
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	101½
	Certifik. Hope & co.	4	„	74⅝
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	90¾
	dito	6	„	51⅛
	Aand. spoorweg			—
	Leening 1860.	4½	„	88⅛
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	77⅝
Spanje.	Obligatien	2	„	43¼
	dito binnenlandsch	3	„	48¼
	Certifik. coupons bewijzen			9
	Krediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . .	5	„	51¾
	dito amsterdamsche	5	„	72¾
	dito nationale	5	„	60⅛
	dito 1847/1852	2½	„	26⅜
	Bank aktien	3	„	751
Belgie.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	44⅝
	dito nieuwe	3	„	43¾
Grenada.	dito			—
Venezuela.	dito	2½	„	22
Illinois.	dito	7	„	83½
Mexiko.	dito	3	„	26½

Londen 21 junij. ten 12 ure. Consols 91⅛.
Weenen 20 junij. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 71,—.
Parijs 21 junij. (slotpr.) 4½ pct. compt. 96,60 3pct. 68,30.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:
F. W. MERENS, Predikant te Vlissingen,
en
S. A. S. F. BARONNESSE TAETS
VAN AMERONGEN.
Utrecht, den 20 Junij 1862.

Bevallen van DRIE welgeschapene MEISJES W. J. M. VAN KELCKHOVEN, geliefde Echtgenoot van
Vlissingen, J. W. L. BECKER.
den 22 Junij 1862.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van onzen jongsten Zoon, betuigen wij onzen dank.
C. H. BAALE.
J. BAALE — VAN OUWERKERK.

BERIGT AAN HET PUBLIEK.

Dr. TIRAT van de Faculteit van Parijs, Diploma bezittende van de Wetenschappelijke Faculteit van Lyon en van de Letterkundige Faculteit van Poitiers; den 16 April 1858 tot honorair Lid van de Belgische Akademie van Geschiedenis en Philologie benoemd, als blijk van hulde en achting vóór het schrijven van verschillende werken over Geneeskunde en Scheikunde; gewezen Professor in de Physische en Chemische Wetenschappen, — ontvangt iederen dag nieuwe bewijzen voor het doeltreffende zijner **Voltaïke Toestellen**, die om het ligchaam worden gedragen zonder den minsten last te veroorzaken; zij veroorzaken pijn noch schokken, en bieden in geen geval het minste gevaar aan. Dr. TIRAT heeft van een der meest achtenswaardige mannen uit Nederland het volgend getuigschrift ontvangen, dat zoo wel hem die het uitreikte, als hem ten wiens behoeve het werd verstrekt, vereert:

» De ondergeteekende verklaart bij deze volkomen hersteld te zijn van Zenuwziekte en Rhumatisme, gepaard met zeer hevige hoofdpijn, waaraan » hij gedurende een aantal jaren leed. Die genezing is bewerkt door het gebruik van een der **Toestellen van Dr. TIRAT.**

» DORDRECHT, 12 Junij 1862. (Get.) P. J. VAN NIEVERVAART, Belgisch Consulaat, Nieuwe Kalkhaven.»

Even als tegen alle andere goede zaken, heeft de nijd ook deze Toestellen trachten aan te randen; maar de Doctor brengt dat alles tot zwijgen door zijne niet te weerspreken genezingen. Hij meent het Publiek te moeten waarschuwen dat men allerwege zijne Toestellen tracht na te maken. Nooit heeft hij iemand het regt gegeven om ze te verkoopen, en tot dus verre weet niemand in de toestellen datgeen te doen wat noodig is om genezingen te bewerken, zoo dat, wanneer men die nagemaakte Toestellen zelfs met f 2 betaalt, men er nog te veel geld voor geeft, omdat men er niets beter door zou worden. *Het brevet dat aan Dr. TIRAT door Z. M. den Koning der Nederlanden, op voorlichting van door het goevernement* benoemde deskundigen, werd uitgereikt, draagt de dagteekening van 3 Januarij 1861.

Dr. TIRAT is te spreken te Middelburg, HEDEN, Dingsdag 24 en MORGEN, Woensdag 25 Junij, in het NEDERLANDSCH LOGEMENT in de Abdij, en vervolgens weder, van af Zaturdag 28 Junij, te 's HAGE, aan zijn domicilie, Lange Poten no. 4, bij den Heer G. LESTRADE.

GEREGTELIJKE AANKONDIGING.

Bij Exploit van den Deurwaarder PIETER FRANCISCUS VERDICK te IJzendijke, in dato den een en twintigsten Junij 1800-twee en zestig, geregistreerd, heeft Mejuffrouw MARIA CATHALINA MAGDALENA BEKAAR, zonder beroep, woonplaats hebbende te IJzendijke, na daartoe, overeenkomstig de wet, verlof te hebben verkregen, tegen haren Man, den Heer FERDINAND VAN 'T GROENEWOUT, mede zonder beroep, wonende te IJzendijke, een regtsgeding ingesteld, strekkende tot ontbinding van het tusschen hen bestaande Huwelijk, en subsidiair tot scheiding van Tafel en Bed, in ieder geval met al de gevolgen daaraan verbonden, en daarbij tot haren Procureur aangesteld den ondergeteekende PIETER REKKER, wonende te Middelburg, onder de Abdijpoort, wijk A no. 49.

Middelburg, den 23 Junij 1862.

P. REKKER, Procureur.

CONGRES.

De Adressen, aan Z. M. *den Koning over de weder* instelling eener Rijks Commissie voor de Statistiek, en aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, houdende beschouwingen nopens het Wetsontwerp der Tienden, liggen VOOR DE CONGRESLEDEN tot en met Woensdag aanstaande ter teekening in de Concertzaal.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De DIRECTIE maakt bekend dat, ten gevolge der goedkeuring van de **Balans** over het Boekjaar 1861, besloten is, volgens het bepaalde bij het 80e der Artikelen van overeenkomst, tot de uitkeering van een **Dividend** van **acht en zestig gulden,** over elk geheel Aandeel groot *f* 1000, en over de halve, kwart en achtste Aandeelen *in evenredigheid; tot de betaling van welk* Dividend, tegen intrekking van het **twaalfde** der bij de nieuwe Aandeelen afgegeven Dividendbewijzen, van heden af aan zal worden gevaceerd bij de Nederlandsche Bank. Amsterdam den 20 Junij 1862.

De Belanghebbenden in de ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ VOOR DE PROVINCIE ZEELAND, gevestigd te Middelburg, worden bij deze uitgenoodigd tot eene Bijeenkomst op Donderdag den 26 Junij 1862, des namiddags ten één uur, in de Tuinkamer van de Societeit SINT-JORIS, op de Balans alhier, tot het opnemen der Rekening over 1861.

Middelburg, 29 Mei 1862.

De Directeur der voornoemde Maatschappij,
P. DE WIJS.

BRANDVERZEKERING-MAATSCHAPPIJ
EUROPA,
gevestigd te **Amsterdam,** onder directie van de Heeren W. G. TOUSSAINT
en H. J. C. ANKERSMIT.

Opgerigt volgens Acte dato 30 November 1861, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit dato 21 November 1861, no. 56.

Gewaarborgd Kapitaal *f* 301,000.

Verzekert op vaste en billijke Premien tegen de gevaren van Brand en Binnenlandsche Vaart.

Inlichtingen te bekomen bij den Agent der Maatschappij J. F. VERHULST, Heerengracht.

De CENTRALE DIRECTIE VAN WALCHEREN zal op Donderdag den 17 Julij 1862, des voormiddags ten 11 ure, in haar locaal in de Abdij te Middelburg aanbesteden:

het schoonmaken der Hoofdwatergangen in den Polder, voor den tijd van 3 jaren.

Het bestek zal acht dagen vóór de aanbesteding in bovengenoemd locaal der Directie ter lezing liggen, en inmiddels nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Oppercommies der Directie.

Middelburg, 23 Junij 1862.

De Centrale Directie voornoemd,
A. CALAND, President.
J. P. VAN VISVLIET, Griffier.

AANBESTEDING,

Op Donderdag den 10 Julij 1862, des voormiddag ten elf ure, zal de DIJKSDIRECTIE der **Breede Watering bewesten Yerseke,** in het Logement DE PRINS VAN ORANJE te **Goes,** onder nadere goedkeuring, aanbesteden:

De levering van 100 Lasten gewonen Doornikschen Steen, 200 Lasten gewonen Vilvoordschen Steen en 100 Lasten Afval van Vilvoordschen Steen en 12000 Bossen Brabantschen Haringband.

De Besteding geschiedt bij enkele Inschrijving (voor elk der bijzondere Steensoorten per Last, en voor den Brabantschen Haringband per 100 Bossen), naar de voorschriften van art. 58 § 372 der algemeene regelen en bepalingen, vastgesteld door Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, bij beschikking van den 24 April 1860, no. 160, 3e Afdeeling.

De Inschrijvings-Biljetten moeten vóór of op den 8 Julij 1862 ten Kantore van den Ontvanger-Griffier dezer Watering, te Goes, worden ingezonden, bij wien de Voorwaarden van Aanbesteding ter lezing liggen, en nadere inlichtingen te bekomen zijn.

Goes den 20 Junij 1862. De Dijksdirectie voornoemd,
J. KAKEBEEKE, Dijkgraaf.
G. H. KAKEBEEKE, Ontv.-Griffier.

OPENBARE VERKOOPING op Vrijdag den 27sten *Junij 1862, des voormiddags om 10 ure, op* **Brigdamme,** Gemeente Sint-Laurens, ten Huize bewoond door de Weduwe P. DAVIDSE, ten overstaan van den Notaris P. VAN DE GRAFT, van:

1. EENE HOFSTEDE met de daarbij behoorende **LANDEN,** staande en gelegen in de Gemeenten Sint-Laurens en Vrouwepolder, ter gezamenlijke grootte van 22 Bunders 08 Roeden 90 Ellen, bewoond en in gebruik geweest bij nu wijlen de Wed. JOOST POLDERMAN; welke in 26 afzonderlijke Koopen zullen worden geveild;

2. EEN HUIS EN ERVE met **TUIN,** staande en gelegen op Sint-Laurens, bewoond door A. LEYNSE en C. JANSE;

3. EEN HUIS EN ERVE met **SCHUUR,** gemerkt wijk R no. 74*a*, met daarbij behoorend **LAND,** zijnde eene **Karoterij,** in pacht bij I. WANJON, staande *en gelegen aan den Noordstraatweg, onder Middelburg.*

EN

Op Maandag den 30sten Junij 1862, des voormiddags *10 ure, in de Gemeente Sint-Laurens, van 20 Koopen*

VRUCHTEN TE VELDE,

staande op bovengemelde Hofstede en Landen.

Alles breeder omschreven in de gedrukte Notitiën dezer Veilingen, welke ten Kantore van opgemelden Notaris verkrijgbaar alsmede nadere inlichtingen te bekomen zijn.

OPENBARE VERKOOPING.

Op Woensdag den 16 Julij 1862, des voormiddags ten 1 ure, zullen de Eerzame THOMAS DE FOUW en Kinderen, voor de Groote Schuur aan den westelijken achtersten Achterweg, in het Dorp **Colijnsplaat,** door het ministerie van den Notaris L. VAN DER MOER, publiek veilen en verkoopen:

Vijf beste **Werkpaarden,** een **Jong Paard,** zes extra baatgevende **Melkkoeijen,** twee **Pinken,** een **Karnhond,** een **Huifwagen,** twee **Mestwagens,** een **Waleploeg,** drie gewone **Ploegen,** zeven **Eggen,** eene groote partij verder Bouwgereedschap en meer andere Goederen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris, te Colijnsplaat.

Voor een **Lak-, Vernis- en Standolie-Fabriek** worden gevraagd solide AGENTEN, welke zich tegen provisie met den Verkoop belasten. — Franco aanvrage lett. K. Postkantoor Rotterdam.

Eene **nieuw gekalfde KOE TE KOOP.** Adres bij A. SCHIPPER, te [illegible] in St. Joosland.

TE KOOP

EEN STOOM-SCHROEFVAARTUIG,

lang	**33,50**	**Nederl. El,**
breed	**4,15**	„
Hol	**2,30**	„

voorzien van een paar Machines en Stoomketel van hooge drukking, gezamenlijk vermogen van 30 Paardenkracht, met strijkenden Schoorsteen, twee strijkende Masten en compleeten Inventaris; — nagenoeg nieuw; zeer doelmatig tot vervoer van 16 à 18 Passagiers en 33 last Goederen; even doelmatig echter ALLEEN als Passagiersboot in te rigten. — *De Boot ligt en is te bezigtigen* aan de Fabriek van Stoom- en andere Werktuigen van

EVRARD en VAN DUYL & Co.
te **Delfshaven.**

ATTENTIE S. V. P.

Daar de ondergeteekende zich verpligt ziet nog eenige dagen alhier te verblijven tot verder herstel zijner Echtgenoot, zoo verwittigt hij al zijne Begunstigers dat hij gedurende deze week nog zal te spreken of te ontbieden zijn in de Bogaardstraat, D no. 40, terwijl ook bestellingen bij den Heer BULTERIJS (Abdij) worden aangenomen. Hij recommandeert zich tot het leveren van eigen vervaardigde **Periscopische Glazen,** welke door de Faculteit gebleken zijn de eigenschap te bezitten, het schadelijke aan de gezigtsorganen, door het schelle Gaslicht te weeg gebragt, weder te herstellen, zoo verzoekt hij die genen, welke nog daarvan gebruik willen maken, zich in tijds aan te melden, en verzekert die genen welke hem met hun vertrouwen gelieven te vereeren, van eene prompte bediening.

J. A. VAN DAM,
Mechanisch Oogheelkundige van Dordrecht.

TH. C. G. RIVIÈRE,

GROOTE MARKT, I no. 13,

OPRUIMING tot veel verminderde prijzen, van de nog resterende *Modellen* **Voorjaars-Mantels, Mantelets** en **Mantilles.**

ONTVANGEN nieuwe **Chitsen** en goedkoope **Crinolines.**

Dames Zomer-Overschoenen à *f* 1,50 bij A. DE GRAAG.

IEMAND benoodigd in een **Kruideniers winkel,** alsmede een **PAKHUIS** te Huur. Adres GEBRs. MILBORN, Vlasmarkt.

Een **Jongen** benoodigd op de Fabriek bij FRED. JAN TAK & ZOON.

Een **Jongen** benoodigd bij C. BRAKMAN, Kortendelft.

Eene Burger-**Dienstmeid,** die ook met den kinderen kan omgaan, benoodigd. Adres aan het Bureau dezer Courant.

Terstond benoodigd op een Dorp in Zeeland, in een klein Gezin, een **Meisje** van 12 à 15 jaren, R. G. Te bevragen bij den Boekdrukker P. J. MILBORN. — Brieven franco.

Eene aankomende **Meid** terstond benoodigd, K 169.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
Uren van vertrek in Junij.

VAN MIDDELBURG	VAN ROTTERDAM
Dingsdag 24 's morg. 10 ure.	Dingsdag 24 's morg. [illegible]
Donderdag 26 „ „ 11	Woensdag 25 „ „ [illegible]
Vrijdag 27 's midd. 12	Vrijdag 27 „ „ 10.30
Zaturdag 28 „ „ 12.30	Zaturdag 28 „ „ 11.30
Zondag 29 [illegible]	Maandag 30 „ „ 10.30
Maandag 30 [illegible]	Maandag 30 [illegible] 10.30

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL
VAN DE
MIDDELBURGSCHE COURANT
van dingsdag 24 junij 1862. — No. 75.

Staten generaal.

EERSTE KAMER.

In de zitting van woensdag zijn onderscheidene wetsontwerpen aangenomen.

Over dat houdende bepalingen omtrent het binnenlandsch gedistilleerd was door den minister van financiën eene memorie van beantwoording na het uitbrengen van het verslag ingezonden, die vóór de beraadslaging voorgelezen werd. Na eene korte diskussie tusschen den heer van Nispen en den minister over eenige technische punten en over het wenschelijke van het vaststellen van nadere wettelijke bepalingen van dien akcijns, wat de heffing door de gemeenten betreft, werd het wetsontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

Over dat tot definitieve vaststelling van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1862 voerden onderscheidene sprekers het woord. De heer de Kempenaer besprak de subsidiën voor het onderwijs. De heer van Nispen waarschuwde tegen uitzetting der staatsuitgaven en drong even als de heeren Michiels van Kessenich, Cremers en van der Oudermeulen aan op overlegging van de staten betrekkelijk de uitgaven van de gemeenten voor het armwezen. Zij wenschten wijziging der armwet. De heer Boreel van Hogelanden besprak de gevolgen van de vernietiging van het besluit van gedeputeerde staten van Noord-Holland, waarbij de minister als beginsel gehandhaafd had dat men de namen van aftredende personen bij verkiezingen niet op de stembiljetten mogt plaatsen. Hij vreesde dat daaruit bij de herbenoeming van leden der gedeputeerde staten moeijelijkheden zouden ontstaan. De heer van Pallandt drong nader het wenschelijke van een onderzoek van de werken aan de Merwede aan. De minister antwoordde dat de eenige grond voor subsidie voor onderwijs de behoefte was. Hij zou na afloop van het onderzoek van de werking der armwet, de stukken overleggen. Wat het besluit van 15 mei betrof, de regering was verantwoordelijk voor de uitvoering der kieswet; zij moest waken voor de vrijheid der verkiezingen, opdat daarop geen invloed werd uitgeoefend. Al behelsde het besluit van gedeputeerde staten slechts de uiting van eene meening, zoo als de heer Boreel meende, toch moest de regering aan de ambtenaren die de kieswet mede hielpen uitvoeren, doen kennen wat zij te doen hadden. Het wetsontwerp werd daarop met algemeene stemmen aangenomen.

Slechts twee punten werden besproken bij de behandeling van het wetsontwerp tot vaststelling van hoofdstuk III. De heer van Beeck Vollenhoven vroeg of de minister reeds officieel berigt had ontvangen van het gebeurde met onzen konsul te New-Orleans. De minister antwoordde dat hij nog slechts onvolledige berigten had ontvangen, maar dat de belangen van Nederland in allen deele zouden gehandhaaft worden. De heer Boreel betoogde de noodzakelijkheid eener verbetering der traktementen van het corps-diplomatique en kon zich niet vereenigen met hetgeen de minister in de tweede kamer gezegd heeft over hervorming van dat korps. De minister wees den spreker op onzen financiëlen toestand. Ook dit wetsontwerp werd met algemeene stemmen aangenomen.

Over de onteigeningswet voor den spoorweg van Nieuwediep-Niedorperverlaat had eene langdurige diskussie plaats. De heer van Beeck Vollenhoven stelde al dadelijk als motie van orde voor, de behandeling tot een nader te bepalen tijdstip te verdagen, hetgeen hij later veranderde tot de eerstvolgende bijeenkomst der kamer. Hij grondde zijn voorstel daarop, dat de handel van Amsterdam groot bezwaar zag in de dubbele overbrugging van het Noord-Hollandsch kanaal. Hij wenschte dus af te wachten, of de doorgraving van Holland op zijn smalst uitzigt zou hebben om tot stand te komen, waaromtrent de regering na eenigen tijd *de noodige inlichtingen zou kunnen geven*. Dit voorstel werd van onderscheidene zijden ondersteund en bestreden, en ten slotte verworpen met 19 tegen 13 stemmen. *Vooraf had de minister van binnenlandsche* zaken verklaard, dat de werken van den spoorweg bij aanneming gestaakt zouden moeten worden; dat men alleen bij verwerping *der wet* vrij was *eene andere rigting te kiezen*; dat hij het wetsontwerp omtrent de doorgraving en den Rotterdamschen waterweg hoogst ongaarne zou scheiden en dat hij wenschte *nog in deze zitting eene wet tot bekrachting* van beide koncessiën in te dienen. De aanneming der motie zou geen meer licht over de zaak kunnen verspreiden.

De heeren van Beeck, Hartsen, van Nispen en Michiels kwamen vervolgens op nieuw op de bezwaren van de overbrugging terug. De minister antwoordde hen, dat ware hij vrij *geweest, men misschien anders* had begonnen, maar dat men nu gebonden was aan de wet, terwijl ook aan de westelijke rigting bezwaren verbonden waren. Met 25 tegen 7 stemmen werd daarna het wetsontwerp aangenomen.

Bij de diskussie over de onteigeningswet voor den spoorweg van Utrecht naar Kuilemburg kwamen de heeren van Nispen, van Rhemen en Taets van Amerongen op hunne bezwaren tegen die rigting terug en betwistten op grond daarvan het algemeen nut der onteigening. De heeren van Pallandt, van Meeuwen en van Beeck Vollenhoven met den minister betoogden dat bij de verbinding tusschen Noord en Zuid de wet de regelen had gesteld. Men was dus gebonden. Met 29 tegen 3 stemmen, zijnde die van de genoemde bestrijders, werd het wetsontwerp aangenomen.

Bij de diskussie over dit wetsontwerp betoogde de minister dat de financiële krachten des lands reeds uiterst gespannen waren en dat, wilde men iets tot stand brengen, men wel verpligt was niet meer te doen. Hij kon dus geene toezegging doen omtrent de lijn op Nijmegen.

De beraadslaging over de verdere onteigeningswetten werd daarna wegens het ver gevorderd uur verdaagd tot den volgenden dag ten één ure.

In deze zitting zijn nog benoemd tot rapporteurs over de wetsontwerpen 1. tot verhooging van hoofdstuk VIII der begrooting voor 1861 (loodsgelden); 2. verstrekkingen door het departement van marine; 3. idem oorlog, en 4. tot verevening van pensioenen en onderstanden over 1860 en 1861 de heeren: van Roijen, Rijsterborgh, van Rhemen en van Pallandt.

Tot wijziging en verhooging van hoofdstuk VIII der begrooting voor 1861 en tot goedkeuring van het handelstraktaat tusschen Nederland en Turkije de heeren: van Meeuwen, Cremers, van der Lek de Clercq en Blankenheim; tot inkoop en amortisatie van schuld de heeren van Meeuwen. Hartevelt, van der Lek de Clercq en Blankenheim.

Tot verlenging van den termijn gesteld bij art. 3 der indische muntwet en tot bekrachtiging van provinciale belasting in Groningen de heeren: van Meeuwen, Cremers, van Wessem en Blankenheim; tot wijziging der begrooting van Ommeschans en Veenhuizen, dienst 1861, de heeren van Meeuwen de Villers de Pité. van Wessem en Blankenheim, en tot vaststelling van het nadeelig slot van den arbeid der gevangenen over 1858 de heeren van Roijen, de Vos van Steenwijk, van Rhemen en van Pallandt.

De zitting van donderdag, ten 1 ure geopend, leverde zeer weinig belangrijks op. Zonder diskussie werden aangenomen de onteigeningswetten voor de spoorwegen van Utrecht tot *den IJssel, van Maastricht naar* Roermond; *tot verhooging* van hoofdstuk VIII der staatsbegrooting voor 1861, (loodsgelden); tot verevening van door de algemeene rekenkamer *afgewezene* betalingen *wegens pensioenen en* onderstanden ten laste van den staat, dienstjaren 1860 en 1861; tot vaststelling van de uitgaven wegens verstrekkingen door het departe*ment van* oorlog, *dienst* 1862; *en tot voorziening* in het nadeelig slot der rekening van de ontvangsten en uitgaven wegens den arbeid der gevangenen over 1858.

Op het *verslag* over de onteigeningswet Arnhem-Zutphen, die insgelijks met algemeene stemmen werd aangenomen, antwoordde de minister dat geene raming van kosten voor eene andere rigting en wel door de Veluwe was gemaakt, maar dat van vier plannen het aangenomene het goedkoopste was bevonden.

Het zelfde had plaats met het wetsontwerp tot onteigening ten behoeve van de verbreeding der Pompenstraat te Maastricht, nadat de minister had opgemerkt dat dit wetsontwerp, zoo als het thans luidde, geenerlei magt aan het gemeentebestuur gaf, maar alleen het algemeen nut verklaarde en dat een koninklijk besluit de perceelen zou moeten aanwijzen, die onteigend zullen worden.

Bij de behandeling van de onteigeningswet ten behoeve van den aanleg van het kanaal van Apeldoorn naar Dieren, drong de heer van Rhemen op bespoediging van het werk aan, terwijl de heer Tonckens de hoop te kennen gaf, dat de bevaarbaarheid van den IJssel door dit werk niet zou lijden. Dit wetsontwerp werd even als de andere aangenomen.

Het wetsontwerp tot onteigening ten behoeve van de regelmatige uitbreiding van Rotterdam, gaf tot eenige diskussie aanleiding tusschen de heeren van Swinderen, Fransen van de Putte en de minister. De eerste opperde eenig bezwaar tegen de strekking der werken; de tweede betoogde in het breede dat, hoezeer de onteigening zoo ver ging, als men gaan kan, de aangevoerde bezwaren ongegrond waren.

Met 32 tegen 1 stem, die van den heer Tonckens, werd dit wetsontwerp daarna aangenomen.

Met algemeene stemmen werd het wetsontwerp tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het departement van marine aangenomen, nadat de heer Fransen van de Putte de vraag had gedaan, waarom een post die jaarlijks terugkeerde niet op de begrooting kwam, waarop de heer van Swinderen en de minister van marine den spreker aantoonden, dat reeds 9 jaren geleden bij de wet van september 1853 was uitgemaakt dat voor deze buitengewone uitgaven, waarop de departementen van oorlog en marine niet konden rekenen, afzonderlijke wetten zouden worden voorgedragen.

In de zitting van vrijdag zijn, behalve naturalisatiewetten, *nog zeven andere wetsontwerpen met algemeene stemmen* aangenomen.

In de eerste plaatst was aan de orde de begrooting voor de *staatsspoorwegen, dienst* 1862. *Onderscheidene punten* werden door de heeren van Nispen van Sevenaer, de Kempenaer, Cremers en Fransen van de Putte behandeld, als het verschil in de *traktementen van de ingenieurs bij de spoorwegen en bij* den waterstaat, de wijze van onteigening, de aansluiting met het buitenland, de wijze van exploitatie en de bestekken. Verschillende leden hebben het stelsel van den minister bestreden om met de onderhandelingen over de aansluiting der spoorwegen niet aan te vangen vóór dat de werken verder gevorderd waren, op grond dat men zich dan eerder aan hooge eischen bloot stelde, en dat de onderhandelingen van langen duur konden zijn. De minister handhaafde zijne meening, dat het verkeerd was nu reeds over een aansluitingspunt te spreken, want dat men juist dan een wijd veld tot buitensporige eischen opende. Van weigering van aansluiting kan geen sprake zijn, in het belang van het internationaal verkeer.

Wat de exploitatie betrof, drong vooral de heer de Kempenaer op spoedige indiening der wet daaromtrent aan, en gaf den wensch te kennen dat men niet om geldelijk voordeel te behalen alles aan buitenlanders zou overlaten.

De minister verklaarde te doen wat hij kon, maar men kon het hem niet euvel duiden, met het oog op zijne vele werkzaamheden, dat de wet nog niet was ingediend. Op niets was gegrond de onderstelling, dat de exploitatie geheel aan vreemden zou worden overgelaten. Op de vraag of de bestekken voortaan in onze moedertaal zouden worden uitgegeven, antwoordde de minister bevestigend.

Bij de behandeling van het wetsontwerp tot wijziging en verhooging van hoofdstuk VIII der begrooting voor 1861, betreurde de heer van Nispen dat uitgaven waren geschied buiten de begrooting. De minister verklaarde dat hij maatregelen had genomen, dat dit niet meer kan geschieden.

Over het wetsontwerp tot bekrachtiging eener provinciale belasting in Groningen ontstond eene diskussie over de vraag, welke provinciale belastingen bekrachtiging vereischten bij de wet, welke bij koninklijk besluit? De minister gaf te kennen dat alle heffingen voor publieke dienst moeten berusten op de wet, en dat ook eene wet zou worden ingediend om de heffing der tollen bij de wet te doen plaats hebben.

Bij de behandeling van het wetsontwerp tot verlenging van den termijn omschreven bij art. 3 der wet op het indisch muntwezen, verklaarde de minister op eene vraag van den heer de Kempenaer, dat naar aanleiding van een verzoekschrift van den handel van Macasser, onderzocht zou worden of de termijn tot inwisseling van kopermunt op de buitenbezittingen insgelijks verlenging noodig had.

Zonder diskussie zijn aangenomen 42 naturalisatiewetten; tot inkoop en amortisatie van nationale schuld; tot goedkeuring van eenige bepalingen van het handels- en scheepvaartverdrag met Turkije, en tot wijziging der begrooting van uitgaven voor de gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen, dienst 1861.

De kamer is ten slotte in komité generaal overgegaan om te beraadslagen over de raming der huishoudelijke uitgaven over 1863.

In de zitting van zaturdag, ten 11 ure geopend, waarbij in den aanvang het japansch gezantschap voor korten tijd aanwezig was, is het wetsontwerp tot nadere regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot van 1859, met eenparige stemmen aangenomen, hetgeen *trouwens uit den aard der* zaak volgt, daar deze wet slechts is eene wet van vorm.

De heer Hartsen, die de diskussie opende, verklaarde zich *slechts tot enkele punten te zullen* bepalen. Met zeer vele leden verklaarde die spreker door de memorie van antwoord niet gerust gesteld te zijn ten opzigte der rigting van het ka*binet op koloniaal gebied; die ongerustheid* ontsproot uit verschillende oorzaken. In de eerste plaats beweerde de spreker dat de regering zich op een verkeerd standpunt plaatste *met betrekking tot onze verhouding met Indië. Hij* keurde af het stelsel der regering om belastingen in geld, in plaats van produkten in natura te heffen, dat z. i. slechts was vernieti*ging van het kultuurstelsel in strijd met art.* 56 *regeringsreglement*, dat voorschrijft instandhouding der kultures, tot aan eene latere regeling. Wanneer vraagt spreker zal het *oogenblik daar zijn om het stelsel uit te voeren. Is de regering* reeds nu in staat alle eventualiteiten dier hervorming te doorzien? Het stellen van een ruim terrein voor de partikuliere *industrie is ook, naar het oordeel des sprekers, de ondergang* van ons financiewezen, en zal Java terug brengen in den toestand waarin het was vóór 1833. Spreker wil een gezuiverd *kultuurstelsel en partikuliere industrie daar waar zij dat stel*sel niet schaadt.

Geen waarborg hoegenaamd vindt spreker in wettelijke *regeling van ingrijpende maatregelen bij de wet: want wat is* de grens? Is bijv. zoodanig een: de vermeerdering van de partikuliere koffijkultuur in de Preanger?

Ook de inzigten der regering *over* het *konsignatie stel*sel zijn niet duidelijk. Financiëel en industriëel belang brengt mede hier zeer voorzigtig te zijn en hij voor zich gelooft dat het wenschelijk is het systeem, *zoo mogelijk te* behouden.

Spreker dringt nog ten slotte aan op overlegging van alle stukken in de cheribonsche kwestie en bespreekt *kortelijk* het te kort aan zout en rijst op Java, met het oog op eene eventueele uitzetting van uitgaven, die daaruit kan ontstaan.

Geheel in dien zelfden geest werd het woord gevoerd door de heeren Boreel en Schimmelpenninck van der Oije, die ook vaststelling der koloniale begrooting bij de wet in strijd met de grondwet achtten.

De heeren van Nispen van Pannerden, Cremers en Fransen van de Putte betoonen meer vertrouwen in de regering, maar verklaarden hunnerzijds ook niet volkomen gerust te zijn over den invloed dien de maatregelen der regering ten opzigte van het kultuurstelsel op de financiëele uitkomsten zouden kunnen hebben, terwijl zij zich niet duidelijk konden voorstellen op welke wijze het moederland onafhankelijk van de koloniale baten zou kunnen worden. Men vreesde ook dat het in de rigting van den minister lag te veel voor de koloniën te doen, met het oog op hetgeen de spoorwegen konden vorderen. Reeds nu nam men eene groote uitzetting van uitgaven in Indië waar, en het te kort aan zout zou geld kosten. Zij zouden met genoegen de spoedige indiening van de wetten op de kultures en de komptabiliteit zien, op dat het stelsel duidelijker werd en een bepaald votum zou kunnen worden uitgebragt.

De minister van koloniën antwoordde dat het moeijelijk was iemand gerust te stellen, die ongerust wilde zijn. Uit de maatregelen der regering bleek niet dat men iets wilde afbreken wat goed is, maar verbetering en vooruitgang werden door de wet geboden. Noch het streven om de belastingen in geld te heffen in plaats van in arbeid, noch dat om het moederland minder afhankelijk te maken van de indische financiën konden of zouden met sprongen nagejaagd worden. Het was het einddoel waarbij men niet wilde teruggaan tot vóór 1833, maar integendeel de baten, die het moederland verkreeg, beter verzekeren en de welvaart van Indië ontwikkelen.

De regeling der vrije industrie zou aan het kultuurstelsel geene schade doen. Het konsignatiestelsel kon, zoo lang het kultuurstelsel bestond, evenmin opgeheven worden. Al deze punten waren een kwestie van tijd en de regering zou geene ingrijpende maatregelen nemen, zonder medewerking der wetgevende magt. Over de komptabiliteitswet wilde de minister niet spreken, maar het vaststellen der indische begrooting bij de wet zou het middel zijn om te waken tegen eene te groote uitzetting van uitgaven. De minister besprak voorts nog de bijzondere punten die aangeroerd worden als: het ge-

brek aan zout, de maatregelen omtrent de opium, de spoorwegen, de cheribonsche kwestie en de verstandhouding met den goeverneur-generaal, die zeer gewenscht was.

Op aandrang van den heer van der Oudermeulen om de legkoffij hier te lande wel te doen aanvoeren, beloofde de minister dit punt in nadere overweging te zullen nemen.

De heer van Swinderen nam de aanwezigheid van het japansche gezantschap te baat om den wensch te uiten dat de handelsrelatiën met dat rijk vermeerderen mogten en het stelsel van uitsluiting, tot dus ver gevolgd, verlaten mogt worden.

Hoezeer dit wetsontwerp tot geen resultaat kon leiden, is het blijkbaar dat de oppositie op koloniaal terrein in de eerste kamer sterker is dan in de tweede. Het zal de zaak der provinciale staten zijn bij de aanstaande verkiezingen een of ander element in de eerste kamer te versterken. Deze kamer is thans tot nadere bijeenroeping uiteengegaan, en zal waarschijnlijk vóór september nog slechts éénmaal weder bijeenkomen.

TWEEDE KAMER.

In de zitting der tweede kamer van woensdag is tot lid der kommissie van enquête voor de marine, in plaats van den heer Meeussen, benoemd tot minister van roomsch-katholieke eeredienst, gekozen de heer van Heukelom. Bij de eerste stemming verkreeg de heer van Heukelom 15 stemmen, Fransen van de Putte 7, Mijer 2, Storm van 's Gravesande 6, de Bieberstein 1, Hoynck van Papendrecht 1, van Eck 2, Mackay 2, de Raadt 1, Luyben 1 en Westerhoff 1. Bij de tweede stemming erlangde de heer van Heukelom 24, Storm van 's Gravesande 12 en Fransen van de Putte 2. 1 biljet was in blanko.

Nadat nog verslag was uitgebragt op eenige petitiën is de vergadering gescheiden.

De zitting van vrijdag was gewijd aan de beraadslaging over de wijziging van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer. De heeren Hoffman, van Lijnden, Guljé en van Goltstein hebben die voordragt uit verschillende oogpunten bestreden. Zij beschouwden de indiening ontijdig, op grond dat de industrie eerst van lasten behoorde te worden ontheven, en men het sluiten der handelstraktaten moest afwachten.

De heer Guljé verklaarde de wijziging van het tarief onnoodig en vreesde dat men onze nijverheid aan onbeperkte konkurrentie zou overgeven. De regering was ook niet konsekwent gebleven, wat het stelsel van het wetsontwerp betrof, vooral waren hunne bezwaren gerigt tegen tarifering naar de waarde der goederen. Zelfs Engeland behield het gewigt als maatstaf der belasting. Zij herhaalden al de bezwaren, die van de zijde der industriëlen waren aangevoerd. De heer van Lijnden, hoe zeer hij niet veel vrucht van enquêtes had gezien, achtte dit onderwerp bovenal zeer geschikt om een enquête te houden, en verklaarde bovenal niet bevredigd te zijn door de ophelderingen van den minister omtrent zijne plannen ten opzigte van het financiewezen.

De heer van Goltstein kwam voor den dag met het argument, dat het niet de tijd was maatregelen te nemen die in het volksleven zoo diep ingrepen. Meer dan ooit had het volk regt hier zijne meening te openbaren en hij achtte het tijdstip ongeschikt zulk een gewigtig onderwerp te behandelen voor dat de kamer vernieuwd was.

De heeren Blom en Cool verdedigden daarentegen het wetsontwerp. De eerste hield eene sierlijke rede (de eerste door dit lid uitgesproken) waarbij hij het beginsel van vrijen handel met warmte en klem verdedigde en er op wees dat deze wet een stap verder zou zijn op den weg, die sedert lang in ons land gevolgd was. Het belang van den konsument, van handel, landbouw en industrie bragt dit mede. De beide sprekers wederlegden de aangevoerde bezwaren tegen tarifering naar de waarde. Men moest, zeide de eerste, over ondergeschikte punten heenstappen, want in een dergelijk onderwerp van wetgeving zou wel niemand volkomen zijn zin krijgen. Hij had met genoegen de toezeggingen omtrent de herziening van het belastingstelsel gezien.

De heer Heemskerk Az., in beginsel een voorstander van vrijen handel, opperde verscheidene bedenkingen. Hij zag er bezwaar in om gelijktijdig met eene herziening van ons tarief pogingen aan te wenden om met andere volkeren handelstraktaten te sluiten, en betwijfelde of de regten op sommige artikelen, zoo als die voorgesteld zijn, in het algemeen belang waren. Hij verklaarde zich o. a. tegen de vermindering of afschaffing der uitvoerregten op lompen, slagvee en beenderen.

De heer Mackay verklaarde zich voor het stelsel om de regten niet bij traktaten, maar bij een tarief te verlagen. Hij verlangde opheldering omtrent de vermoedelijke geldelijke uitkomsten dezer voordragt, erkende dat het niet mogelijk was een zuiver stelsel in een tarief toe te passen en verlangde te weten of de fiskus bij tarifering, naar de waarde genoegzame waarborgen had.

De heer van Zuijlen van Nijevelt betoogde dat bescherming nadeeliger was in een klein land dan in een groot, want in het laatste bestond uitgebreider markt en dus meerdere konkurrentie. Mogt door vrijheid van handel een tak van industrie kwijnen, andere zullen bloeijen. Hij was een vriend van voorzigtigen vooruitgang. Het tarief moest men evenwel ook beschouwen uit een fiskaal oogpunt. Zelfs Engeland, waar het beginsel van vrijen handel zoo zeer gehuldigd werd, was in de indirekte belastingen een middel tot stijving der schatkist; onderscheidene artikelen, bijv. thee, waren veel hooger belast dan hier te lande. Spreker meende dat de regering die het voornemen had het belastingstelsel te wijzigen, daarop bedacht had moeten zijn. Hij zou de voorkeur hebben gegeven aan het vroeger verworpen wetsontwerp. Hij erkende dat de eischen der staathuishoudkunde echter dikwijls in strijd waren met die der schatkist. Wat het artikel granen betreft, was hij dan ook in twijfel geraakt. Maar ook spreker kon zich niet zoo zeer overtuigd houden van de tijdigheid van deze voordragt. Hij wees vooral op de handelstraktaten, die anderen gesloten hadden en waaromtrent wij met Frankrijk, zoo men wilde, zouden onderhandelen.

De heer Dumbar wees in den loop zijner rede op de uitgebreidheid van een kwaad in een gedeelte van Overijssel bestaande, namelijk de cirkulatie van vreemde, te weten pruissische munt, hetgeen tot de meest mogelijke nadeelen en bezwaren voor handel en nijverheid leidde; weshalve hij het denkbeeld opperde, of bij deze gelegenheid niet vast te stellen zou zijn een regt op den invoer van vreemd zilvergeld hetgeen mogelijk was, daar muntkoop waar was en er niets vreemds in was nationale munt te beschermen. Hij hoopte dat de minister van financiën daaraan zou denken.

In deze zitting zijn ingekomen: 1. de geloofsbrieven van den heer Heydenryck, nieuw benoemd lid voor het kiesdistrikt Nijmegen, die in handen gesteld werden van de heeren Wintgens, Hoynck van Papendrecht en Bots. De eerste bragt in den loop der zitting rapport uit, strekkende tot toelating van het nieuw benoemde lid, na dat hij de bij de grondwet gevorderde eeden zal hebben afgelegd.

Zaturdag is de diskussie over de herziening van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer voortgezet. De minister van financien was het eerst aan het woord. In eene uitvoerige en welsprekende rede verdedigde hij het ontwerp. In de eerste plaats herinnerde hij aan hetgeen met dit onderwerp was gebeurd. Een vroeger ontwerp was in de kamer met ingenomenheid ontvangen en aangenomen. Voorts wederlegde hij de bezwaren over de ontijdigheid van den maatregel. Hij wees op de wet van 1857, waarbij de regten toen geheven, in stand werden gehouden, na de opzegging van het belgisch traktaat, tot dat daarin nader zou zijn voorzien. Er moest dus een nieuw tarief worden gemaakt. Men had geene klagten over het bestaande tarief gehoord, zeide men; maar wie zou klagen? De belanghebbenden, de industriëlen, die de baten genoten? Dat kon niet verwacht worden. De regering, de heerschende geest ten dezen opzigte kennende, moest aanvragen en klagten voorkomen. Men had gewezen op de onderhandelingen over de traktaten en men meende dat men het vaststellen van een tarief daarvan afhankelijk moest maken. Maar men moest de bevoegdheid behouden een tarief naar de eischen en de behoeften van ons land vast te stellen, zonder dat dit in verband stond tot hetgeen anderen deden. Overal was daarenboven eene rigting om stappen te zetten op den weg van handelsvrijheid; elk traktaat dat gesloten werd schoot eene bres te meer in het stelsel van bescherming. De vaststelling van een tarief, de minister kon daarvan de verzekering geven, zou niet beletten dat men traktaten sloot om ons elders handelsvoordeelen te verzekeren. Maar ons tarief kon daarvan onafhankelijk zijn, men had bijv. met Turkije een traktaat gesloten en daarbij waren ons gelijke voordeelen als aan anderen toegekend, maar ons tarief was op zich zelf gebleven. Wat de onderhandelingen met Frankrijk betrof, waaromtrent men wel niet zou vergen dat de stand daarvan opgegeven werd, kon de minister de verzekering geven dat de bezwaren die bestonden, buiten het tarief gelegen waren.

Men had gezegd dat de kamers van koophandel hadden moeten worden geraadpleegd. Maar sedert vijf jaren is met die kamers eene korrespondentie door de administratie gevoerd en zij verklaarden zich voor het beginsel der voordragt.

Men had gezegd, dat men op het laatst der zitting geen tarief moest herzien; de minister antwoordde dat men zich dan juist moest haasten iets goeds te doen.

De maatregel was bestreden om het beginsel. De beginselen waren verlaging van regten, vereenvoudiging en behoud van de opbrengst. Twee rigtingen stonden tegenover elkander; men beweerde dat dit ontwerp te ver en dat het niet ver genoeg ging. Juist daarom beval dit ontwerp zich aan. Men moest streven naar een fiskaal tarief; maar het was niet te bepalen wanneer men daartoe komen zou. Men moest dus dien weg opgaan met stappen en geleidelijk, want sprongen waren bedenkelijk. Maar men had gezegd: gij gaat te ver, en groote nadeelen voor de industrie voorspeld. De minister wees daarop dat men bij elke tariefshervorming even zoo geklaagd had en dat de industrie zich toch steeds ontwikkeld had. Een bewijs dat die klagten zoo ernstig gemeend niet waren, was dat de heer Regout de minister bij zijn optreden op nieuw, even als vroeger, gevraagd had te domeingoederen te Maastricht aan te koopen tot uitbreiding van zijne fabrieken, waartoe hem ruimte ontbrak.

De nijverheid zou in veel voordeeliger positie door dit wetsontwerp komen, want het beginsel was: vrijstelling van grondstoffen. Wat het cijfer van opbrengst betrof, verklaarde de minister dat de 3½ millioen die thans geheven werden de maatstaf der berekening was geweest en dat men daarom enkele artikelen had verhoogd. Wat de maatstaf van berekening naar de waarde betrof, toonde de minister aan dat in ons tarief thans reeds een 50tal artikelen naar de waarde waren belast en dat daarbij thans slechts enkele artikelen werden gevolgd, als aardewerk en glas, wollen, manufakturen, hoeden, huiden en tinwerk. Hij verdedigde in het breede de billijkheid der heffing naar de waarde en wees aan dat in de traktaten die de tariefwetgeving voor andere landen uitmaakten, dit stelsel meer en meer werd aangenomen. De ambtenaren konden voldoende de waarde beoordeelen zonder dat er sprake kon zijn van fiskaliteit, terwijl men de moeijelijkheden aan benadering verbonden, had overdreven.

Aan den heer van Lijnden antwoordde de minister dat eene diskussie omtrent zijne plannen over het belastingstelsel doelloos en ontijdig was.

Het door den heer Dumbar besproken punt over het misbruik van invoer van vreemde koperen munt zou hij in overweging nemen ofschoon hij eene belasting daarop niet wel uitvoerbaar achtte.

De heeren van Lijnden, van Zuylen van Nyevelt, Heemskerk Az. en van Goltstein kwamen op hunne bezwaren terug, terwijl de heeren Dirks en van Voorthuyzen in eenige statistieke bijzonderheden traden, ten gunste van het stelsel der wet. De heer Bluesé betoogde met het oog op den tegenstand tegen deze wet buiten de kamer dat hij niet begrijpen kon hoe de industriëel, die in zijn eigen land bescherming noodig had, door het reciprociteitstelsel kon worden gebaat, want werkt hij niet goedkooper dan de vreemdeling, zouden de transportkosten bij lage regten in het buitenland toch mededinging onmogelijk maken. In de tweede plaats betoogde hij dat het gemis aan grondstoffen als ijzer en steenkolen geen bezwaar was, want de vreemde fabriekant had die ook niet voor zijn deur en moest transportkosten betalen.

De heer de Bieberstein verlangde eindelijk dat onze diplomatie in het buitenland zou aandringen dat wij met andere natiën gelijkelijk behandeld werden. De minister verzekerde den spreker dat de belangen der industrie nimmer door de regering uit het oog zouden worden verloren. De heer Dirks en anderen hadden hunne verwondering te kennen gegeven dat de bestrijding zoo gering was, waarop de heer Schimmelpenninck antwoordde dat bij de vorige voordragt zoo veel was gesproken, dat herhaling vruchteloos was.

Na eene korte diskussie over den invoer van landbouwwerktuigen, waarbij de minister verklaarde met de meeste vrijgevigheid te zullen te werk gaan, werden alle artikelen aangenomen tot op letter g.

Over de verhooging van het regt op de granen ontstond levendige diskussie. De heer de Brauw stelde voor, graan en meel gelijkelijk per last en per 100 pond met 10 ct. te belasten; terwijl de heer van de Putte het verhoogde invoerregt op granen wilde behouden, maar regten op meel op 10 cts per 100 pond brengen. Beide sprekers stelden het beginsel van vrijstelling van eerste levensbehoeften op den voorgrond. De minister bestreed beide uit een financieel oogpunt, andere leden omdat de eerste kamer in een vroeger amendement van den heer de Brauw een reden tot verwerping had gezien. Ten slotte werd het 1e amendement verworpen met 36 tegen 24 stemmen en het tweede met 47 tegen 13.

Bij het artikel ijzer verlangde de heer Hoffman dat schuitjes voor ballast onder bewerkt ijzer zou worden gebragt, hetgeen de minister bestreed.

Een amendement van den heer de Bieberstein om de regten op kalk per ton op 22 en 25 cent te brengen werd eindelijk aangenomen met 46 tegen 12 stemmen.

De zitting is daarna verdaagt.

TWEEDE KAMER.

Voorloopige verslagen.

Regeling van de pensioenen der protestantsche predikanten en van hunne weduwen.

Onderscheidene leden waren van oordeel, dat de staat niets te doen moet hebben met de bezoldigingen en pensioenen van geestelijken of bedienaren der godsdienst. Anderen deelden die meening niet. Doch gezamenlijk vonden zij financiëel bezwaar in deze voordragt. Sommigen vroegen of het aan kan gaan, de afgescheidenen bij voortduring van alle geldelijke ondersteuning van staatswege uit te sluiten. Anderen vonden het verleenen van zulke ondersteuning niet raadzaam, omdat èn de staat dan zuiver kerkelijke geschilpunten zou moeten gaan waarderen èn de geest tot afscheiding voedsel zou krijgen, tot nadeel van de schatkist.

Terwijl sommige leden deze wet hadden willen uitgestrekt zien tot alle gezindheden, kwamen anderen op tegen de stelselmatig lagere klassifikatie der andere kerkgenootschappen dan de nederduitsch-hervormden. Voor den staat hebben alle gezindheden gelijke aanspraken. Men vroeg ook of de regering, door de standplaatsen met name op te noemen, zich niet de handen bindt ten aanzien van het al of niet in stand houden van predikantstraktementen bij die gemeenten.

Memoriën van beantwoording.

Opheffing der slavernij in de nederlandsche west-indische koloniën.

De regering vindt geene aanleiding om breedvoerig te handelen over de geopperde bezwaren ten aanzien der verpligte werkovereenkomsten, en meent zich daarvan te eerder te kunnen onthouden, daar de meerderheid der leden in de sektiën bereids heeft aangevoerd, wat tot bestrijding of verzwakking dier bezwaren kan strekken.

Het tijdstip van 1 julij 1863, voorgesteld tot opheffing der slavernij, was niet willekeurig gekozen, maar valt juist in den grooten regentijd, wanneer de frabriekatie van suiker gedurende twee of drie maanden bijna geheel stil staat, zoo dat dan eene tijdelijke staking van den arbeid het minst nadeelig zou zijn. Nu er echter weder zoo vele maanden met de behandeling dezer zaak zijn verloopen, moet de regering den termijn van 1 oktober 1863 voorstellen.

De regering kan niet toegeven, dat de voorgestelde vergoedingssommen voor de slaven te hoog zouden zijn.

Wat de levering van vrije arbeiders betreft, waarvoor het goevernement niet terugdeinst, zijn onderhandelingen met Engeland geopend, om koelies uit Calcutta en Madras naar Suriname te mogen uitvoeren. Het laat zich aanzien, dat men daaromtrent eene overeenkomst op billijke voorwaarden zal kunnen sluiten. De chinezen, die zich nu reeds in Suriname als plantagearbeiders bevinden, voldoen over het algemeen goed en velen hebben bereids afgezien van den bedongen vrijen terugkeer naar Macao.

Worden deze ontwerpen wet, dan zal de vergoeding voor de slaveneigenaren f 12,810,000 en de immigratie f 600,000 vereischen. Het koloniaal batig slot over het thans loopend jaar, bestemd om aan de dienst van 1863 te worden toegevoegd, wordt geschat op f 18,430,000, zoo dat tot aanvulling van 's rijks middelen voor 1863 slechts zal overblijven f 5,020,000. Voor de dienst van 1862 zal tot aanvulling der gewone rijksmiddelen vermoedelijk benoodigd zijn een bedrag van f 12,810,000; voor de dienst van 1863 eene gelijke verhouding tusschen de inkomsten en uitgaven en mitsdien de noodzakelijkheid eener gelijke aanvulling aannemende, zou daartoe in de eerste plaats in aanmerking komen het bovengemelde overschot van het koloniaal batig slot over 1862 à f 5,020,000 en derhalve nog te voorzien blijven in een te kort van f 7,790,000.

[illegible]